

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.345/2014/2. szám

A Szegedi Ítéltábla a dr. Botos József ügyvéd (**jogi képviselő címe**) által képviselt **felperes Kft. neve**, címe szám alatti székhelyű felperesnek - a dr. Nagy Gábor ügyvéd (**jogi képviselő címe**) által képviselt **alperes neve**, címe szám alatti lakos alperes ellen kezesi helytállásból eredő követelés iránt indított perében a Kecskeméti Törvényszék 2014. június 20. napján kelt, 15.G.20.394/2014/9. számú ítélete ellen az alperes által 10. sorszámon előterjesztett fellebbezésre tekintettel lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T .

Az elsőfokú bíróság ítéletét **részben megváltoztatja** és az alperes által felperesnek fizetendő marasztalás összegét 20.000.000,- (Húszmillió) Ft-ra és ezen összeg után 2010. március 1-től a kifizetésig, de legfeljebb a X... Kft. „f. a.” felszámolási zárómérlege elkészítésének időpontjáig járó minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7 %-kal növelt mértékű késedelmi kamatára leszallítja.

Az alperes által felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1.250.000,- (Egymillió-kettőszázötvenezer) Ft-ra leszallítja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy külön felhívásra fizessen meg az államnak 1.350.000,- (Egymillió-háromszázötvenezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket, míg az ezt meghaladó fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S :

A felperes, mint szállító, valamint az alperes ügyvezetése alatt álló X... Kft., mint vevő 2008. november 20-án szállítási keretszerződést kötöttek, mely alapján egyedi megrendelések szerint vállalta építőipari alapanyagok,épületgépeszeti termékek szállítását a felperes. A szállítási keretszerződésben hitelkeretként ekkor 2.000.000,- Ft-ot tüntettek fel. A szerződés kapcsolódó szövegezése szerint: a hitelkeret az elvitt árukat tartalmazó lejárt és lejáratlan számlák, illetőleg szállítólevelek összegét jelentette. A szerződés 5. pontjában a fizetési feltételek között alperes készfizető kezességet vállalt a megrendelő által megrendelt áru ellenértékének szállító részére történő hiánytalan megfizetéséért. Kezesként tudomásul vette, ha a megrendelő egyáltalán nem, vagy nem szerződésszerűen teljesít a szállító felhívására maga fog a megrendelő helyett teljesíteni, és nem követelheti, hogy a szállító a követelést először a megrendelőtől hajtsa be. A szerződés hitelkerettel kapcsolatos 7. pontjában a hitelkeret átlépése esetére a szállító fenntartotta a jogot, hogy megtagadja a szállítást mindaddig, amíg a megrendelő nem rendezi a lejárt vagy le nem járt számláit a szállító (felperes) felé.

A szerződő felek 2008. december 31-én újabb szállítási keretszerződést kötöttek, melyben a hitelkeretet 20.000.000,- Ft-ra emelték, az egyéb szerződési feltételek tartalmilag változatlanul hagyása mellett

A felperes 2009. év során valamint 2010. év első felében több száz megrendelést teljesített, melyek kapcsán kiállított - vételárköveteléseket tartalmazó - számlák kiegyenlítésére a vevő részéről nem került sor. A lejárt számlák alapján felperes 2010. március 31-i keltezéssel írásban szólította fel a vevőt vételárfizetési kötelezettségének teljesítésére. Az írásbeli felszólítás eredménytelensége miatt a felperes 2010. augusztus 23-án a Fővárosi Bíróságnál az alperes ellen felszámolási eljárás megindítását kezdeményezte. A felszámolás elrendelésére a felek időközbeni eredményes egyeztetésére tekintettel ekkor még nem került sor.

Az adós cég 2010. október 7-én írásban 53.920.308,- Ft lejárt vételártartozásra tartozáselismerő nyilatkozatot tett, a felek fizetési megállapodást kötöttek, valamint a tartozás törlesztésének ütemezését is meghatározták. A tartozáselismerő nyilatkozatot az alperes a X... Kereskedelmi Kft. ügyvezetőjeként, cégbélyegző használat mellett írta alá. A fizetési megállapodás alapján 2011. őszéig mintegy 10.000.000,- Ft összegű részteljesítésre került sor, ezt meghaladóan azonban további vételártörlesztés nem történt, ezért felperes ismételt kezdeményezésére a Fővárosi Bíróság 2011. szeptember 7. napján kelt végzésével megállapította a X... Kereskedelmi Kft. fizetéseképtelenségét és elrendelte a felszámolás lefolytatását.

A 2011. november 30-i kezdő időponttal adós cég ellen megindult felszámolási eljárásban a felperes határidőn belül jelentette be hitelezői igényét, melyet a felszámolóbiztos „d” hitelezői kategóriába sorolta, és 43.697.308,- Ft erejéig nyilvántartásba vett.

A fentieket követően kezdeményezett peres eljárást a felperes, keresetében 43.697.308,- Ft és járulékai megfizetésére kérte kötelezni alperest készfizető kezességből eredő helytállási kötelezettség címén. Felperesi álláspont szerint az alperes a hitelkerettől függetlenül teljes körűen, valamennyi leszállított áru kiegyenlítésen vételártartozása vonatkozásában vállalt készfizető kezesként helytállást, ezért sortartási kifogás nélkül kell teljesítenie a főkötelezett helyett.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Védekezésként előadta, hogy legfeljebb 2.000.000,- Ft hitelkeret erejéig terjedhet a készfizető kezességvállalás mértéke, mert ezt az összeget jelölték meg a felek a 2010. október 7-i keltezésű szerződésben. Előadta továbbá, hogy a tartozáselismerő nyilatkozat rá, mint készfizető kezesre nem vonatkozik, mivel az adós cég ügyvezetőjeként ellenjegyezte, így kizárólag a jogi személy főkötelezett tartozáselismeréseként vehető csak figyelembe. Az elsőfokú eljárás során indítványozta a per tárgyalásának felfüggesztését is arra hivatkozással, hogy a felszámoló érvénytelenségi pert indított, pernyertesség esetén pedig jelentős, egy milliárd forintot meghaladó nagyságrendű bevétel várható az adósnál, így az várhatóan fedezetül szolgál jelen tartozásra is.

Az elsőfokú bíróság ítéletével 43.697.308,- Ft tőke és - az ítélet rendelkező részének szövegezése szerint - „ezen összeg után 2010. március 1. napjától számítandó kamatait” megfizetésére kötelezte alperest. Ítélete indokolásában kifejtette, hogy a perbeli szállítási keretszerződés rendelkezéseiből egyértelműen megállapítható, alperes a főkötelezett valamennyi vételárfizetési kötelezettsége tekintetében készfizető kezességet vállalt, így sortartási kifogás nélkül köteles helytállni a korábban ügyvezetése alatt állt gazdálkodó szervezet tartozásainak teljes körű kiegyenlítéséért. Nem fogadta el azon alperesi védekezést, hogy legfeljebb 2.000.000,- Ft hitelkeret erejéig állhat fenn a helytállási kötelezettség. Az üzleti életben a szállítási hitelkeret meghatározása csak azt jelenti, hogy az azonnali fizetés helyett a szállító megengedi, hogy a kiszállított áru ellenértékét halasztott fizetéssel teljesíthesse a vevő. A hitelkeret összege nem értelmezhető akként, hogy ennél magasabb összegű áru teljesítése esetén a megrendelő kizárólag a hitelkeret összegéig tartozik, a vevő fizetési kötelezettsége a teljes átvett árumennyiség ellenértékére fennáll. A bíróság megállapította, hogy a szállítási hitelkeretet túllépték a felek, ezért is volt szükséges a tartozáselismerő nyilatkozat írásba foglalása. Megjegyezte, hogy ezen túlmenően a felszámolási eljárásban a hitelezői igénybejelentés

és annak felszámolóit nyilvántartásba vétele közokiratként is tanúsítja a nem vitatott tartozás fennálltát. A tárgyalás felfüggesztésével kapcsolatosan a felszámoló tájékoztatásából megállapította, hogy a hivatkozott per nem függ össze jelen eljárással, az jelen pernek nem előkérdése.

Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve annak megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását. Továbbra is indítványozta a másik peres eljárásra tekintettel a per tárgyalásának felfüggesztését. Indokolásként hangsúlyozta, hogy részéről tartozáselismerés nem történt, az ilyen tartalmú okiratot csak mint a X... Kft. ügyvezetőjeként ellenjegyezte, az abban rögzített jognyilatkozat a gazdasági társaság kötelezettségére vonatkozott. Továbbra is fenntartotta álláspontját, mely szerint legfeljebb 2.000.000,- Ft hitelkeret erejéig állapodtak meg a peres felek a kezességvállalásban.

A fellebbezés részben alapos.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság ítéletében, hogy a 2008. december 31-én kelt, mindkét fél részéről cégszerűen ellenjegyzett szállítási keretszerződés rendelkezései irányadók a felek perbeli jogvitájában. Helyes az a megállapítás is, hogy alperes, mint a X... Kft. ügyvezetője, a szerződés 5. pontjában személy szerint készfizető kezességet vállalt a megrendelőt terhelő vételár késedelmes megfizetése vagy a fizetési kötelezettség nem teljesítése esetére. A kezesi kötelezettségvállalás tehát az áruszállítás teljesítése után, a vevőt terhelő vételárfizetés személyi biztosítékaul szolgált. Az alperes, mint ügyvezető cége gazdasági érdekeinek elősegítése érdekében vállalt készfizető kezességet, mely ezáltal nem tekinthető fogyasztói típusú kezesi szerződési kötelezettségvállalásnak.

A perben - és a fellebbezésben is - vitatott volt az alperes részéről a kezesi kötelezettségvállalás terjedelme. Alperesi állítás szerint e körben legfeljebb a 2008. november 20-i keltezésű szerződésben megjelölt 2.000.000,- Ft-os hitelkeret lehet a kezesi helytállás maximuma. Ezzel szemben a felperes csatolt egy későbbi, 2008. december 31-i keltezésű keretszerződést, melyen már 20.000.000,- Ft-os hitelkeret van feltüntetve.

A szerződés szerint, ha a megrendelő a hitelkeretet átlépi, úgy a szállítót megillette a további áruszállítás megtagadásának joga, ha a megrendelő nem rendezi a lejárt számlákat. A szállító lényegében a hitelkeret erejéig egyfajta áruhitelt biztosított a megrendelő részére.

A szerződési kikötésnek a kezesi helytállás szempontjából történő értelmezése körében nem hagyható figyelmen kívül, hogy a perbeli esetben ún. keretszerződés megkötéséhez kapcsolódott a hitelkeret megállapítása. A keretszerződés jogi tartalmát illetően lényegében előszerződésnek tekinthető, melyben a felek arra vállaltak kötelezettséget, hogy későbbi időpontokban, rendszeresen kötik meg az egyedi jogügyleteiket. A keretszerződés annyiban egyedi az előszerződéshez képest, hogy a jövőre nézve több szerződés megkötését célozza, egyúttal az így keletkező egyedi szerződések háttérszabályaként is szolgál (BDT2007/1570. szám, EBH 2009/2045. számú elvi határozat). Mindezekből következően a keretszerződés megkötésekor a felek még nem tudhatják, hogy a jövőre nézve milyen áruforgalom fog lebonyolódni közöttük és ez milyen egyedi szerződéseken alapuló vételárfizetési kötelezettségeket von majd maga után. A vevő fizetési kötelezettségei ilyen formán a szállítási keretszerződés megkötésekor még nem ismertek. A hitelkeret megjelölés részben ennek pótlására szolgál, ezzel ugyanis a jövőben megkötendő szerződések tartalmát ennyiben korlátozzák, behatárolják a felek.

Kezességgel a feltételes és jövőbeli követelés biztosítható, a jövőben keletkező kötelezettségeket biztosító kezesi kötelezettségvállalás ilyen esetben azonban függő hatályú mellékkötelezettség, melynek hatálya ténylegesen a főkötelezettség létrejöttével kezdődhet. A kezességvállalási keret felső határának egyértelmű összegszerű meghatározásával valósul csak meg az a követelmény,

mely szerint a kötelezettség az elvállaláskorinál nem válhat terhesebbé a kezes számára (Ptk. 273. § (1), (2) bekezdés). A hitelkeret összegének keretszerződésben történő meghatározása tehát a kezességvállalás terjedelmét, mértékét behatárolja. A jövőben keletkező, a szerződéskötéskor még nem meghatározható főkötelezeti tartozás pontos összege ismeretének hiányában a Ptk. 273. § (2) bekezdés tiltó szabálya miatt a keretszerződés kezességgel történő biztosítására enélkül nem lehetne megállapodást kötni. Az előre meghatározott keretösszeghez képest - függetlenül attól, hogy ha az egyedi szerződések megkötése nyomán annál magasabb összegű vételárfizetési kötelezettség is keletkezik a vevői oldalon - utóbb nem válhat terhesebbé a kezes helytállási kötelezettsége (BDT 2013/2971. szám). Megjegyzi az ítélőtábla, hasonló a helyzet a zálogkötelezett, mint dologi kötelezett esetében is, ha a felek meghatározzák azt az összeget, amilyen mértékben a dologi adós tűrési kötelezettsége fennáll. Ez a főkövetelés járulékokkal növelt összegénél alacsonyabb is lehet, azonban a dologi kötelezett jelzálogtárggyal való felelősségének terjedelme ilyen esetben nem nőhet túl a zálogszerződésben meghatározott összegnél (BDT 2012/2700. szám).

A szerződésben meghatározott vételár limiten felüli tartozás esedékessé válása természetesen nem azt jelenti, hogy a megrendelő adósnak azt ne kellene a késedelmi kamatokkal együtt megfizetnie. A megrendelő azonban nem az alperes volt, természetes személyként csak kezesi minőségben felel. Helyes az a fellebbezési hivatkozás is, hogy a tartozáselismerést nem az alperes tette, hanem az általa képviselt főkötelezett gazdasági társaság. A tartozáselismerés ugyan kihat a kezesre is, de csak a limitáltan vállalt kezesi kötelezettség erejéig, mivel a tartozáselismerő nyilatkozat nem szól arról, hogy a készfizető kezes helytállási kötelezettségét kiterjesztették volna az adós által elismert teljes összeg mértékéig.

A periratokból megállapítható, hogy a felperes hitelezői igényét a kereseti kérelemben érvényesíteni kívánt összeg erejéig bejelentette a felszámolónak, aki azt nyilvántartásba is vette. Ennek megfelelően felperesnek fennmarad a joga a készfizető kezes alperes elleni igényérvényesítésre, jogvesztése tehát nem következett be (Kúria 1/2010. PJE).

A felszámoló által kezdeményezett per nem hat ki jelen jogvita elbírálására, az nem felfüggesztési ok. Eredményessége esetén, ha a felszámolási vagyron oly mértékben megnő, hogy az már fedezetet nyújt a hitelezői igényekre, úgy a jelen jogerős ítélettel marasztalt alperesnek a most keletkező megtérítési igénye folytán fennáll a lehetősége saját jogon eredményes hitelezői igényt érvényesíteni. Az alperes - marasztalásának összege erejéig - bejelentkezhet a felszámolásba. A jelen perbeli igényérvényesítésnek azonban a hivatkozott per eldöntése nem előfeltétele, a felperes enélkül is jogosult közvetlenül a készfizető kezessel szemben igényét érvényesíteni, aki sortartási kifogásra nem hivatkozhat (Ptk. 274. § (2) bekezdés a) pont).

A kifejtettekre tekintettel az ítélőtábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta és a szerződésben kikötött limitre leszállította az alperest terhelő marasztalás tőkeösszegét (Pp. 253. § (2) bekezdés). Észlelte az ítélőtábla, hogy az elsőfokú bíróság helytelenül és pontatlanul rendelkezett a késedelmi kamatfizetési kötelezettségről, ezért azt a Ptk. 301/A. § (1) és (2) bekezdésnek megfelelő helyes szövegezéssel kiegészítette. Ehhez kapcsolódóan figyelembe vette, hogy a kezeset terhelő kamat mértéke nem lehet magasabb a kötelezettet terhelő kamatmértéknél (BH 1984/240. szám). A főkötelezett azonban felszámolási eljárás alatt áll, így az 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 35. § (2) bekezdés b) pontjára figyelemmel a késedelmi kamatfizetési kötelezettség legfeljebb az adós ellen folyó felszámolási eljárásban a zárómérleg elkészítésének benyújtási időpontjáig állhat fenn.

Az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatása folytán a peres felek közel azonos arányban váltak pernyertessé illetve pervesztessé. Ennek megfelelően szükségessé vált az alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegének leszállítása az egyenlő arányú elsőfokú perköltség viselés érdekében (Pp. 81. § (1) bekezdés).

A felek jogi képviselésével kapcsolatban felmerült másodfokú eljárási költségeiket maguknak kell viselniük (Pp.81. § (1) bekezdés utolsó fordulat).

Az alperes költségmentessége miatt le nem rótt fellebbezési eljárási illeték, 55 %-os arányú pervesztességhez igazodó mértékét a felperesnek kell viselnie, ennek megfelelően rendelte el az ítélőtábla a felperes külön felhívásra történő illetékfizetési kötelezettségét. Az alperesre eső 45 %-os illetékrész az állam terhén marad (6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés, 14. §, 15. § (1)-(3) bekezdés, Pp. 84. § (1) bekezdés a) pont).

S z e g e d , 2015. március hó 12. napján

Dr. Kemenes István sk.
a tanács elnöke

. Dobler László sk.
előadó bíró

. Béri András sk.
táblabíró